

извиква по име четирима по възрастни дѣца отъ ученическата свита, достойникътъ сѣдва на столъ върѣдъ стаята, и тѣ го издигватъ на три пѣти съ стола, като извикватъ заедно съ даскала: *аксиосъ! достоенъ!* Слѣдъ това подъ гласоводението на даскала ние, неговия ученически хоръ, ще да испѣемъ: „Достойно естъ яко...“ първо на грѣцки — обязательно — послѣ и на български. Обрядътъ така свършенъ, дарява се учителя съ единъ пошъ и въ него грошъ—два, или цѣлъ бешликъ, а насъ, *аксиосвачитѣ* съ по 3—4 дребни пари и по 5—6 малки захарчета, прѣдмети на цѣла радость. И имаше защо; съ тия 3—4 дребни пари всѣкой отъ насъ можеше да си достави 3—4 пълни удоволствия. Съ едната пара пийваше една боза, или единъ шербетъ, съ другата напѣлваше джебоветѣ си съ ябълки, съ друга една ще купишъ голѣмо парче симитъ и т. н. т. — цѣло блаженство. Памятна е тогивашната ефтиния. Малко съмъ искалъ да знамъ за цѣнитѣ на другитѣ прѣдмети, които не сж ме интересували, но помнж, че *симитя* се продаваше 3 пари — цѣлъ симитъ, ябълкитѣ четири пари оката, както и черешитѣ и другата вошка. Думата е за врѣмето прѣди 1840 г. По-прѣдни години е било по-голѣма ефтиния, по разказванието на старитѣ хора: парата е брояла 3 *дукаци*, и съ неж би купилъ отъ бакалина: за 1 дукато свѣщъ, за 1 дук. соль и 1 дук. да вземешъ назадъ.

Тоя обичай на *аксиосванието* отъ кога и отъ кждѣ бѣше внесенъ въ *килийния университетъ* на даскалъ Кочу, да ли бѣше негово изобрѣтение, или бѣше общи обичай и на другитѣ килийни даскали, това не ме е интересувало тогава да знамъ, а сега нѣма отъ кого да научж. По всѣка вѣроятность, ще да е едно подражение отъ обичая на турскитѣ медресета, ходжитѣ на които сж правели тоя родъ насърчителни чествувания на ученицитѣ си, подведено на религиозно правило отъ нашитѣ *килийни даскали*.

И тѣй азъ станххъ наустничаръ, но неудоенъ — *неаксиосанъ*. Не по-малко паметенъ е и вжтрѣшния дисциплинаренъ редъ на килийното възпитание въ онова врѣме, за да кажж и за него щото зная. Освѣнъ книгата си, на която четете, ученикътъ ще вземе въ торбичката си и яденъето за прѣвъ деня, и обѣдътъ на ученицитѣ ставаше въ двора на